

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Central) Gh. Balan
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte – Tamara Chișca-Doneva,

judecători – Nina Vascan, Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari,

examinând recursul declarat de avocatul Leanca Liliana în interesele lui Rodionov Dumitru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Radionov Alexandr și Radionov Danil împotriva lui Rodionov Dumitru cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Radionov Alexandr și Radionov Danil, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017 și adoptată o hotărâre nouă de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2017, Radionov Alexandr și Radionov Danil s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Rodionov Dumitru solicitând încasarea sumei de 64 800 de lei cu titlu de despăgubirii materiale în beneficiul lui Radionov Alexandr și 32 400 de lei cu titlu de despăgubirii materiale în beneficiul lui Radionov Danil.

În motivarea acțiunii reclamanții au menționat prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 februarie 2013 s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Radionov Dumitru și Radionov Alexandr după decesul Ludmilei Ruban, născută la 22 mai 1918, decedată la 02 februarie 2004, ca urmare a transmisiei succesoriale după decesul Galinei Radionova.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Radionov Dumitru și Radionov Alexandr după decesul Galinei Radionova și anume asupra bunurilor: 2/3 cotă-parte din apartamentul nr.25 din bd. Traian, 12/3, mun.Chișinău, ½ cotă-parte din terenul pomicol, cu suprafața de 0,0645 ha, amplasat în satul Pîrîta raionul Dubăsari, trecut în Registrul cadastral cu numărul de înregistrare 168 la 15 decembrie 1995 și ½ cotă-parte din mijloacele bănești depozitate la conturile bancare la BC „Energbank” SA și BC „Eximbank” SA pe numele Galinei Rodionova. A fost declarat Motînga Semion ca succesori nedemn al averii succesoriale după decesul Galinei Radionova.

Conform certificatului de moștenitor testamentar nr.2233 din 12 iunie 2015, contractului de vânzare-cumpărare nr.6979 din 29 iulie 2015 Radionov Alexandr și Radionov Dumitru și Radionov Dumitru, sunt coproprietari cu cote părți egale ai apartamentului nr.25 din bd. Traian, 12/3, mun.Chișinău.

Reclamanții relatează că în apartamentul menționat locuiește doar Rodionov Dumitru, iar ei nu au acces liber în folosirea acestuia.

În data de 13 și 14 august 2015, executorul judecătoresc Nicolae Pașa a efectuat ieșiri la fața locului și a constatat că două odăi din apartamentul dat sunt date în locațiune de către Radionov Dumitru unor persoane contra sumei de 1800 de lei pentru fiecare odaie.

Radionov Alexandr și Radionov Danil consideră că în calitatea lor de coproprietari ai apartamentului sunt în drept să pretindă de la Rodionov Dumitru o compensație bănească.

La 19 iunie 2014, prin cererea de concretizare reclamanții au menționat că suma despăgubirii pentru folosința a 2/3 cotă-parte din apartament consituie, pentru Radionov Alexandr, pe perioada 12 februarie 2014-20 iunie 2017, (41 de luni) suma de 73800 de lei, iar pentru Radionov Danil, pe perioada 30 iulie 2015-20 iunie 2017 (23 de luni) suma de 41400 de lei.

În final, reclamanții au solicitat încasarea de la Radionov Dumitru în beneficiul lui Radionov Alexandr 73 800 de lei cu titlu de despăgubirii materiale, în beneficiul lui Radionov Danil 41 400 de lei cu titlu de despăgubirii materiale, încasarea în beneficiul Radionov Alexandr cheltuieli de judecată compuse din: taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 470 de lei, cheltuieli de citare a pârâtului prin intermediul executorului judecătoresc în mărime de 600 de lei, în beneficiul lui Radionov Danil cheltuieli de judecată compuse din: taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Radionov Alexandr și Radionov Danil, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 iulie 2017, Radionov Alexandr și Radionov Danil au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017, solicitând casarea hotărârii menționate și admiterea integrală cererii de chemare în judecată înaintată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Radionov Alexandr și Radionov Danil, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017 și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Radionov Alexandr și Radionov Danil a fost admisă.

S-a încasat de la Radionov Dumitru în beneficiul lui Radionov Alexandr 73 800 de lei cu titlu de despăgubirii materiale, iar în beneficiul lui Radionov Danil 41 400 de lei cu titlu de despăgubirii materiale.

S-a încasat de la Radionov Dumitru în beneficiul lui Radionov Alexandr cheltuieli de judecată compuse din: taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 470 de lei, pentru examinarea apelului 1660,50 de lei, cheltuieli

de citare a pârâtului prin intermediul executorului judecătoresc în mărime de 600 de lei, în total 2730,50 de lei.

S-a încasat de la Radionov Dumitru în beneficiul lui Radionov Danil cheltuieli de judecată compuse din: taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 de lei, pentru examinarea apelului 931,50 de lei, în total 1201,50 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța a constatat că Radionov Dumitru folosește unipersonal apartamentul, iar reclamanții sunt lipsiți de posibilitatea de a se folosi de imobilul respectiv, care le aparține cu drept de proprietate.

Pârâtul transmite în locațiune două din cele trei odăi a apartamentului unor persoane străine fără acordul coproprietarilor, iar de mijloacele financiare încasate dispune desinestător, fără a achita coproprietarilor nici o compensație. Faptul că odăile respective sunt închiriate de către persoane străine a fost stabilit de către executorul judecătoresc, Nicolae Pașa.

Curtea de Apel a stabilit că Radionov Dumitru împiedică reclamanții în exercitarea dreptului de proprietate a imobilului, prin instalarea chiriașilor în apartament și lipsirea reclamanților de a face o copie a cheilor apartamentului, ceea ce demonstrează punerea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate.

La 03 martie 2018, avocatul Leanca Liliana în interesele lui Radionov Dumitru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, solicitând, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017.

În motivare, a indicat că instanța de apel, nu a constatat corect toate circumstanțele pricinii. În cadrul examinării apelului, nu a aplicat prevederile art.321 alin.2) Cod civil și astfel, incorect a efectuat calculul despăgubirii și perioada.

Curtea de Apel a încasat de la Radionov Dumitru în beneficiul lui Radionov Alexandr despăgubire pentru folosirea a 1/3 cotă-parte din apartamentul nr.25 din bd. Traian, 12/3, mun.Chișinău, pentru perioada 12 februarie 2014-20 iunie 2017, însă potrivit informației eliberată de Oficiul Cadastral Teritorial, ultimul este coproprietar al imobilul începând cu 12 iunie 2015 și astfel, neîntemeiat a încasat despăgubiri pentru o perioada de un an și patru luni, perioada în care reclamantul nu era coproprietar.

Recurentul susține că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art.347 alin.(4) Cod civil, deoarece în speță sunt aplicabile prevederile art.348 alin.1) Cod civil.

Prin acțiunea înaintată reclamanții de fapt solicită partajarea fructului(venitului) obținut din darea în locațiune, iar Curtea de Apel, prin decizia adoptată a încasat tot venitul presupus obținut, care rezultă din calcul prezentat de reclamanți, doar în folosul acestora, ignorând astfel și drepturile pârâtului, care este coproprietar și care de asemenea, are dreptul la 1/3 cotă parte din aceste venituri.

Radionov Dumitru relevă că instanța de apel greșit a concluzionat că apartamentul nr.25 din bd. Traian, 12/3, mun.Chișinău, a fost dat în locațiune fără acordul coproprietarilor Radionov Alexandr și Radionov Danil.

Din actele de constatare ale executorului judecătoresc din 13 și 14 august 2015 și a pretenției din 01 decembrie 2016 se constată că reclamanții nu au obiectat împotriva transmiterii în locațiune a unei odăi de către Radionov Dumitru, ceea ce echivalează cu exprimarea acordului tacit.

Coproprietarilor Radionov Alexandr și Radionov Danil nu le a fost create careva impenitente în folosirea imobilului, iar ultimii au acces liber în folosirea imobilului.

Prin referința depusă la 31 mai 2018, Radionov Alexandr și Radionov Danil au menționat că cererea de recurs depusă de Radionov Dumitru este lipsită de temei legal și semnată de către o persoană neîmputernicită. Temeiurile recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă. A pledat pentru respingerea recursului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 iunie 2018, recursul declarat de avocatul Leanca Liliana în interesele lui Rodionov Dumitru a fost considerat admisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs constată că dispozitivul deciziei a fost emis de Curtea de Apel Chișinău la 19 decembrie 2017.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit scrisorii de ieșire nr.18986, instanța de apel a expeditat participanților la proces, copia deciziei motivate la 04 ianuarie 2018.

Cererea de recurs a fost declarată la 03 martie 2018.

Respectiv, recursul este depus în conformitate cu prevederile art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Articolul 1 din Protocolul nr.1 al Convenției Europene consacră dreptul la respectarea bunurilor. Astfel, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. *Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de*

utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Un reclamant poate pretinde o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție doar dacă și în măsura în care deciziile contestate se referă la „bunurile” sale în sensul acestei prevederi.

Art. 9 din Constituție consacră existența proprietății private asupra bunurilor materiale și intelectuale, iar potrivit art. 46 din Constituție, dreptul la proprietatea privată este garantat. *Curtea reține că proprietatea privată consacră dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege.*

În speță, potrivit datelor din registrul bunurilor imobile, apartamentul nr.25 situat pe bd. Traian 12/3, mun. Chișinău, este deținut în proprietate a câte 1/3 cotă-parte de către Radionov Alexandr, Radionov Danil și Radionov Dumitru.

Radionov Alexandr și Radionov Danil și-au dobândit dreptul de proprietate prin certificatul de moștenitor testamentar la 12 iunie 2015, înregistrat în registrul bunurilor imobile la 12 iunie 2015, iar Radionov Dumitru prin contractul de vânzare-cumpărare nr.6979 din 29 iulie 2015, înregistrat în registrul bunurilor imobile la 31 iulie 2015.

Astfel, fiecare coproprietar este titularul exclusiv al unei cote-părți din dreptul de proprietate și poate să dispună liber de ea.

Prin actul de constatare a faptului din 13 august 2015, întocmit de către executorul judecătoresc, Nicolae Pașa, în apartamentul nr.25 situat pe bd. Traian 12/3, mun. Chișinău, într-o odaie locuiește coproprietarul Radionov Dumitru, iar în două odăi locuiesc chiriași. Pentru transmiterea odăilor în locațiune Radionov Dumitru încasează lunar câte 1800 de lei pentru fiecare odaie.

În condițiile art.347 alin. (1) Cod civil fiecare coproprietar are dreptul de a folosi bunul proprietate comună pe cote-părți în măsura care nu schimbă destinația lui și nu aduce atingere drepturilor celorlalți coproprietari.

Art. 376 alin. (1) Cod civil reglementează că dacă dreptul proprietarului este încălcat în alt mod decât prin uzurpare sau privare ilicită de posesiune, proprietarul poate cere autorului încetarea încălcării. El poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Pot fi solicitate despăgubiri și în cazul în care nu se cere încetarea încălcării sau executarea acestei cerințe este imposibilă.

Colegiul, a constatat că deși recurentul deține un drept de proprietate, intimații în cadrul examinării cauzei în fond nu au prezentat nici un temei legal de limitare a dreptului de proprietate, fiindu-le încălcat dreptul în substanță.

Or, prin darea în locațiune de către Radionov Dumitru, a două odăi din imobilul deținut în proprietate pe cote părți de către coproprietari, lui Radionov Alexandr și Radionov Danil nu le s-a cauzat careva despăgubiri sau lezat dreptul de proprietate.

Reieșind din actul de constatare a faptului întocmit la 13 august 2018, executorul judecătoresc a indicat că Radionov Alexandr cu cheiile proprii a deschis ușa și a intrat în apartament.

Totodată, potrivit declarațiilor date de participații la proces, în cadrul examinării cauzei în fond transmiterea în chirie a apartamentului a fost coordonată cu Radionov Alexandr, fapt ce nu a fost contrazis de către ultimul.

Prin urmare, reclamanții au acces în apartament și posibilitatea de a se folosi de bunul deținut în coproprietate, Radionov Alexandr și-a exprimat consimțământul și astfel, Radionov Dumitru nu a încălcat regimul coproprietăți.

Astfel, recurentul deținând dreptul de proprietate asupra 1/3 cotă parte din apartamentul nr.25 situat pe bd. Traian 12/3, mun. Chișinău, poate să dispună de acest drept, care este garantat de normele naționale și internaționale. Acest drept îl poate realiza doar în situația în care nu încalcă dreptul altei persoane, în speță, lipsește acest criteriu, ori nu au fost prezentate probe care ar confirma că recurentul îngreădește dreptul de proprietate a intimaților.

Or, art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

La caz, reclamanții nu au probat circumstanțele invocate, or, argumentele ce în opinia acestora justifică pretențiile nu denotă că Radionov Dumitru exercită în mod exclusiv folosința bunului comun *fără acordul celorlalți coproprietari* și astfel sunt în drept să pretindă la plata unei despăgubiri.

Colegiul notează că prevederile art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stabilesc că probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În conformitate cu art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă reglementează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Deci dovada unui fapt, ce ar produce efecte asupra raportului juridic, se poate face prin mijloacele de probă prevăzute de lege, care stabilesc circumstanțele invocate.

În speță, cerința reclamanților privind acordarea despăgubirilor pentru lipsa de folosință a bunului imobil deținut în coproprietate este neîntemeiată, în contextul în care probele prezentate nu constituie temei legal de despăgubire.

Or, prezentarea de către reclamanți doar a actele de constatare a faptului din 13 și 14 august 2015, întocmite de către executorul judecătoreesc, nu sunt suficiente mijloace de probă, ce ar demonstra încălcarea dreptului la proprietate și respectiv, acordarea unei despăgubiri, iar alte probe reclamanții nu au prezentat.

Referitor la argumentul invocat de intimat în referință precum că cererea de recurs este semnată de o persoană neîmpuțernicită, iar mandatul avocațial nu conține pe verso împuternicirile indicate de art.81 Cod de procedură civilă, instanța menționează că potrivit mandatului avocațial nr.1090654 din 01 martie 2018, avocatul Leanca Liliana are împuternicire acordate de Radionov Dumitru, inclusiv, de a ataca hotărârea judecătorească. (f.d.152).

Prin urmare, cererea de recurs este semnată de o persoană împuternicită în mod legal.

În astfel de circumstanțe, Curtea constată că instanța de fond corect a concluzionat că în speță nu sunt aplicabile dispozițiile art.347 alin.4) Cod civil, și prin urmare, acțiunea înaintată de Radionov Alexandr și Radionov Danil, este neîntemeiată, iar instanța de apel greșit a aplicat dispozițiile legale în speța dată.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 445 alin.1 lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

A admite recursul declarat de avocatul Leanca Liliana în interesele lui Rodionov Dumitru.

A casa decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017.

A menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 iunie 2017, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Radionov Alexandr și Radionov Danil împotriva lui Rodionov Dumitru cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecători

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari